

POSTANOWIENIE

25 stycznia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Grzesiowski

na posiedzeniu niejawnym 25 stycznia 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa E.W. i L.W.
przeciwko Bankowi spółce akcyjnej w W.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Bankowi spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku
z 5 kwietnia 2022 r., XVI Ca 1194/20,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwotę po 1350 zł (tysiąc trzysta pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

(K.W.)

UZASADNIENIE

- 1.** Wyrokiem z 1 października 2020 r. Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 59 413,58 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 24 października 2018 r. do dnia zapłaty (pkt I), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt II) oraz rozstrzygnął o kosztach procesu i nieuiszczonych kosztach sądowych (pkt III-IV).

2. Wyrokiem z 5 kwietnia 2022 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku oddalił apelację pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku z 1 października 2020 r. (pkt 1) i rozstrzygnął o kosztach postępowania apelacyjnego (pkt 2).
3. Od wyroku Sądu Okręgowego skargę kasacyjną wywiódł pozwany, wskazując na naruszenie prawa materialnego, tj. art. 65 k.c.; art. 353¹ w zw. z art. 58 § 1 k.c.; art. 69 ust. 1 i 2 pkt 2 i 8 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (dalej: „pr.bank.”); art. 69 ust. 1 i 2 pr.bank. w zw. z art. 58 § 1 k.c.; art. 353¹ k.c. w zw. z 69 ust. 1 i 2 pr.bank. w zw. z art. 4 pkt 1 lit. a oraz art. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw; art. 410 w zw. z art. 405 k.c.; art. 5 k.c.
4. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący powołał się na przesłankę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., wskazując, że istnieje potrzeba wykładni art. 69 ust. 1 i 2 pkt 2 i 8 pr.bank., wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów co do sposobu rozumienia tego przepisu.
5. W odpowiedzi na skargę kasacyjną powodowie domagali się odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie jej oddalenie oraz zasądzenie od skarżącego na ich rzecz zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

6. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ K.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek

przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c.; nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

7. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnił przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie. Tak więc, nie w każdej sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, w przeciwnym razie Sąd Najwyższy stałby się wbrew obowiązującym regulacjom sądem trzeciej instancji. Nie jest rolą Sądu Najwyższego korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.
8. Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo, iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (por. postanowienia SN: z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; z 26 czerwca 2015 r., III CSK 77/15, i z 20 maja 2016 r., V CSK 692/15).

9. Skarga kasacyjna pozwanego nie spełnia powyższych kryteriów.
10. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący sprecyzował, że rozbieżności w wykładni art. 69 ust. 1 i 2 pkt 2 i 8 pr.bank. odnoszą się do ustalenia:
 1. Czy w świetle prawidłowej wykładni art. 69 ust. 1 i ust. 2 pr.bank. konieczne jest istnienie tożsamości pomiędzy kwotą i walutą kredytu wskazaną w umowie, kwotą i walutą środków pieniężnych oddanych do dyspozycji kredytobiorcy oraz kwotą, jaką kredytobiorca zobowiązany jest zwrócić wraz z odsetkami?
 2. Jak w świetle prawidłowej wykładni art. 69 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 i pkt 8 pr.bank. należy interpretować *„zobowiązanie do oddania do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwoty środków pieniężnych”* - czy sformułowanie to należy odnosić do określenia zobowiązania wynikającego z umowy kredytowej, czy do sposobu wykonania tego zobowiązania?
 3. Czy w świetle wykładni art. 69 ust. 1 i ust. 2 ustawy pr.bank. prawidłowe jest przyjęcie, że umowa kredytu denominowanego zawarta przed wejściem w życie ustawy z dnia 29 lipca 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw, nie precyzująca zasad ustalania kursów wymiany walut, odpowiada treści ówczesnie obowiązującego art. 69 pr.bank. i jako taka jest ważna, czy też brak ustalenia w Umowie zasad określania kursów wymiany walut oznacza, że umowa taka nie spełnia wymogów z art. 69 pr.bank. i jako taka jest nieważna?
 4. Czy w świetle wykładni art. 69 ust. 1 i ust. 2 pr.bank. prawidłowe jest przyjęcie, że umowa kredytu denominowanego zawarta, przed wejściem w życie ustawy z dnia 29 lipca 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw, określa świadczenie kredytobiorcy względem kredytującego, albowiem kwota i waluta kredytu wskazana w umowie wyznacza zakres zobowiązania kredytobiorcy, a wypłata tej kwoty i jej spłata w innej walucie niż waluta kredytowania i brak uregulowania w umowie zasad ustalania kursów walut, nie wpływa na brak elementu treści czynności prawnej wymaganego w świetle art. 69 ust. 1 i 2 pr.bank. i nie determinuje

ważności tej czynności prawnej na gruncie art. 58 § 1 k.c., czy też wypłata i spłata kredytu określonego w walucie CHF w innej walucie niż waluta kredytowania bez jednoczesnego określenia w umowie zasad ustalania kursów wymiany walut stanowi o braku określenia świadczenia banku i świadczenia kredytobiorcy i o braku *essentialia negotii* umowy kredytu bankowego?

5. Wprawdzie skarżący przywołał kilkanaście orzeczeń sądów powszechnych i Sądu Najwyższego odnoszących się do art. 69 pr.bank., jednak nie zdołał wykazać, że niejednolita wykładnia przepisów wywołuje rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych. Pominął on bowiem, że z punktu widzenia polskiego systemu prawnego można wyróżnić trzy rodzaje kredytów, w których występuje (w różnych rolach) waluta obca: indeksowany, denominowany i walutowy; zakwalifikowanie umowy kredytu do jednego ze wskazanego rodzaju będzie zaś wpływać na ocenę wątpliwości sformułowanych przez skarżącego.
6. Ponadto, wbrew stanowisku skarżącego sformułowane przez niego wątpliwości wykładnicze zostały już wystarczająco wyjaśnione w orzecznictwie Sądu Najwyższego.
7. Przede wszystkim Sąd Najwyższy wielokrotnie wyjaśniał, że w razie niemożności ustalenia wiążącego strony kursu waluty obcej w umowie kredytu denominowanego w walucie obcej umowa ta nie może wiązać stron w pozostałym zakresie ani jako kredyt złotówkowy (z oprocentowaniem obliczanym na podstawie wskaźnika LIBOR/SARON), ani jako tzw. kredyt czysto walutowy. W szczególności bowiem wskazuje się, że utrzymanie takiej umowy jako kredytu czysto walutowego prowadziłoby do niedopuszczalnego zniekształcenia woli stron, która ukierunkowana była od początku na wypłatę kredytu w walucie krajowej (por. wyroki SN: z 10 maja 2022 r., II CSKP 694/22; z 13 maja 2022 r., II CSKP 293/22 i II CSKP 405/22; z 20 maja 2022 r., II CSKP 713/22 i II CSKP 943/22; z 26 maja 2022 r., II CSKP 650/22, i z 24 czerwca 2022 r., II CSKP 10/22).

8. Sąd Najwyższy wypowiadał się również co do warunków, jakie muszą być spełnione, aby luka powstała w wyniku upadku klauzuli abuzywnej – powodująca upadek umowy – mogła być wypełniona innym unormowaniem, zwracając w szczególności uwagę, że zależy to (m.in.) od decyzji konsumenta, że chce być chroniony przed upadkiem umowy (por. w szczególności wyroki Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 3 października 2019 r., C-260/18, Kamil Dziubak, pkt 55-56, z 2 września 2021 r., C-932/19, OTP Jelzálogbank i in., pkt 48 oraz z 8 września 2022 r., C-80/21, C-81/21 i C-82/21, D.B.P., pkt 74, z 16 marca 2023 r., C-6/22, M.B. i in., pkt 43-45, teza; por. też postanowienie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 17 listopada 2021 r., C-655/20, Marc Gómez del Moral Guasch przeciwko Bankia SA, pkt 48-52; por. też wyrok SN z 8 marca 2023 r., II CSKP 617/22), która to przesłanka nie jest *in casu* spełniona (powodowie aprobowali upadek umowy). W tym kontekście wypowiadał się też co do niedopuszczalności zastąpienia niedozwolonych postanowień kursowych przez sięgnięcie do art. 69 ust. 3 pr.bank., wykładni oświadczeń woli (art. 65 k.c.), art. 41 Prawa wekslowego albo art. 358 § 2 k.c. (por. w szczególności wyroki SN: z 27 maja 2022 r., II CSKP 395/22; z 8 listopada 2022 r., II CSKP 1153/22; z 20 lutego 2023 r., II CSKP 809/22, i z 27 kwietnia 2023 r., II CSKP 1027/22 oraz tam przywoływane orzecznictwo).
9. Sąd Najwyższy wyjaśnił już także, jakie znaczenie dla możliwości dalszego obowiązywania umowy po usunięciu z niej niedozwolonego postanowienia umownego ma wola konsumenta, wskazując najpierw, że abuzywność klauzuli może prowadzić do upadku całej umowy, jeżeli bez tej klauzuli obowiązywanie umowy jest prawnie niemożliwe w świetle prawa krajowego, przy czym decydujące jest podejście obiektywne, wykluczające dopuszczalność uznania sytuacji jednej ze stron umowy za kryterium rozstrzygające o dalszym losie umowy (por. w szczególności wyroki SN z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18, OSNC-ZD 2021, z. B, poz. 20, i z 8 marca 2023 r., II CSKP 617/22 oraz uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego - zasada prawna - z 7 maja 2021 r., III CZP 6/21 i tam przywoływane orzecznictwo; por. też np. wyroki Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 15 marca 2012 r., C-453/10, Jana Pereničova, pkt 33-34, z 14 marca 2019 r., C-118/17, Zsuzsanna Dunai, pkt 40,

51, z 26 marca 2019 r., C-70/17 i C-179, Abanca Corporación Bancaria, pkt 57, z 3 października 2019 r., C-260/18, Kamil Dziubak i Justyna Dziubak przeciwko Raiffeisen Bank International AG, pkt 39-41, z 29 kwietnia 2021 r., C-19/20, I.W. i R.W., pkt 83, 89, z 2 września 2021 r., C-932/19, JZ przeciwko OTP Jelzálogbank Zrt., OTP Bank Nyrt. i OTP Faktoring Követeléskezelő Zrt, pkt 49-50 oraz z 8 września 2022 r., w połączonych sprawach C-80/21, C-81/21 i C-82/21, E.K. i in. przeciwko D.B.P., pkt 67, 74), a następnie - że sąd może podjąć środki zaradcze zmierzające do utrzymania umowy tylko pod warunkiem (jest to jeden z warunków), iż całkowity upadek umowy naraża konsumenta na „szczególnie niekorzystne konsekwencje”, w świetle okoliczności istniejących w czasie sporu lub możliwych wówczas do przewidzenia (por. wyroki Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 3 października 2019 r., C260/18, Kamil Dziubak, pkt 51 oraz z 8 września 2022 r., w połączonych sprawach C-80/21, C-81/21 i C-82/21, D.B.P., pkt 67), z uwzględnieniem rzeczywistych i bieżących interesów konsumenta i z zastrzeżeniem, że do celów tej oceny decydująca jest wola wyrażona przez konsumenta w tym względzie” (por. wyroki Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 3 października 2019 r. w sprawie C-260/18, Kamil Dziubak, pkt 55-56, z 2 września 2021 r., C-932/19, OTP Jelzálogbank i in., pkt 48, z 8 września 2022 r., w połączonych sprawach C-80/21, C-81/21 i C-82/21, D.B.P., pkt 74 oraz z 16 marca 2023 r. w sprawie C-6/22, M.B., U.B., M.B. przeciwko X S.A. (M.B. i in.), pkt 43-45, teza; por. też postanowienie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 17 listopada 2021 r., C-655/20, Marc Gómez del Moral Guasch przeciwko Bankia SA, pkt 48-52; por. też wyrok SN z 8 marca 2023 r., II CSKP 617/22); przy czym z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wynika też, że jeżeli sąd poinformował konsumenta w sposób obiektywny i wyczerpujący o skutkach prawnych oraz szczególnie szkodliwych skutkach ekonomicznych, jakie może mieć dla niego unieważnienie umowy, sąd ten nie może, po uwzględnieniu jego woli stwierdzenia nieważności umowy, sprzeciwić się zrzeczeniu się przez niego ochrony przyznanej im przez dyrektywę 93/13 (por. wyroki Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 8 września 2022 r., w połączonych sprawach C-80/21, C-81/21 i C-82/21, D.B.P.,

pkt 78 w związku z pkt 74-75 i z 16 marca 2023 r. w sprawie C-6/22, M.B.,U.B.,M.B. przeciwko X S.A. (M.B. i in.), pkt 43, teza).

10. Sąd Najwyższy wskazywał też wielokrotnie, że skutków abuzywności klauzul ryzyka walutowego i klauzul kursowych (przeliczeniowych) w żaden sposób nie podważyła ustawa z dnia 29 lipca 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (dalej: „ustawa antyspreadowa”). W szczególności w uzasadnieniu wyroku z 25 lipca 2023 r., II CSKP 1487/22 nawiązując do swego wcześniejszego orzecznictwa, Sąd Najwyższy stwierdził, że przepisy ustawy antyspreadowej nie stwarzają jednoznacznych podstaw do przyjęcia, iż ich przedmiotem regulacji były klauzule abuzywne, a celem - sanowanie ich wadliwości i ewentualnie związanej z tym bezskuteczności całej umowy. W szczególności w przepisach tych nie przewidziano zastąpienia klauzul abuzywnych – *ex lege* i *ex tunc* - skonkretyzowaną regulacją zastępczą, która korzystałaby z domniemania, że owe konkretne rozwiązania są wynikiem należytego wyważenia ogółu praw i obowiązków stron przez ustawodawcę i wyłączała kontrolę abuzywności zgodnie z art. 1 ust. 2 dyrektywy 93/13.
11. Z art. 4 ustawy antyspreadowej zaś wynika wprost, że nowe przepisy nie dotyczyły już spłaconej części kredytów zaciągniętych przed dniem jej wejścia w życie. Jeżeli zatem umowy te zawierały klauzule abuzywne i na ich podstawie konsument spełnił świadczenia, były to świadczenia nienależne. W odniesieniu do części kredytu, która pozostała do spłacenia, ustawodawca przewidywał stosowanie art. 69 ust. 2 pkt 4a, art. 69 ust. 3 oraz art. 75b pr.bank., czyli przede wszystkim nakładał na bank obowiązek określenia w umowie – przez stosowną, bezpłatną zmianę uprzednio zawartej umowy kredytowej - szczegółowych zasad określania sposobów i terminów ustalania kursu wymiany walut, na podstawie którego w szczególności wyliczana jest kwota kredytu, jego transz i rat kapitałowo-odsetkowych oraz zasad przeliczania na walutę wypłaty albo spłaty kredytu, oraz przewidywał, że kredytobiorca może dokonywać spłaty rat kapitałowo-odsetkowych oraz dokonać przedterminowej spłaty pełnej lub częściowej kwoty kredytu bezpośrednio w walucie obcej.

12. Być może ustawodawca zakładał, że owa bezpłatna zmiana umowy (uszczegółowienie zasad ustalania kursu wymiany walut oraz przeliczania na walutę wypłaty albo spłaty kredytu) oraz zagwarantowanie kredytobiorcy możliwości dokonywania spłat kredytu w walucie obcej będzie oddziaływać nie tylko *pro futuro*, ale także sanować wadliwe klauzule umowne. Jednakże zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej założenie to mogłoby zostać urzeczywistnione jedynie wówczas, gdyby owa zmiana umowy stanowiła wyraz następczej „świadomej i dobrowolnej” rezygnacji kredytobiorcy-konsumenta z powoływania się na abuzywność postanowienia i zgody na jego zastąpienie postanowieniem dozwolonym, co zakłada jednak, że przy uzgadnianiu tej zmiany konsument był świadomy abuzywności postanowienia i wynikających z niej konsekwencji (por. wyroki Trybunału z 9 lipca 2020 r., C-452/18, XZ, pkt 28-29 i z 29 kwietnia 2021 r., C-19/20, I.W. i R.W., pkt 49, 59; por. też uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego - zasada prawna - z 7 maja 2021 r., III CZP 6/21 i tam przywoływane orzecznictwo); *in casu* zmiana taka w ogóle nie miała miejsca.
13. Wynikające z art. 4 ustawy antyspreadowej rozróżnienie na już spłaconą i jeszcze nie spłaconą część kredytu oraz zastosowanie do części niespłaconej nowych przepisów wskazuje, że ustawodawca w ogóle nie brał pod uwagę sytuacji, w której w następstwie wadliwości klauzul przeliczeniowych umowa nie mogła obowiązywać *ab initio*, co może być odczytywane jako argument na rzecz tezy, iż obowiązywanie to było możliwe. Rzecz jednak w tym, że byłoby to możliwe tylko w razie uznania, iż od początku luka po klauzuli abuzywnej podlegała wypełnieniu jakąś wystarczającą, sprawiedliwą (nieabuzywną) regulacją zastępczą albo w razie przyjęcia, że w następstwie wyeliminowania abuzywnych klauzul indeksacyjnych umowę należało traktować od początku jak zwykłą umowę o kredyt złotowy. Zaaprobowanie zaś któregośkolwiek z tych rozwiązań – pomijając już nawet wynikające z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej rygorystyczne przesłanki dopuszczalności zastąpienia klauzul abuzywnych (por. w tej kwestii szczegółowo wyrok SN z 24 stycznia 2023 r., II CSKP 303/22) – czyniłoby zbędnym czy wręcz niedopuszczalnym wprowadzenie do takiej umowy regulacji przewidzianych w

art. 69 ust. 2 pkt 4a, art. 69 ust. 3 oraz art. 75b pr.bank., skoro dotyczą one tylko umów o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty obcej.

14. Dlatego też należy uznać, że w art. 4 ustawy antyspreadowej chodziło o doprecyzowanie na przyszłość reguł ustalania kursu wymiany walut oraz nieodpłatne umożliwienie dokonywania spłat kredytu bezpośrednio w walucie obcej, i że miał on na względzie umowy ważne oraz klauzule dozwolone, choć podlegające doprecyzowaniu. Trafnie bowiem wskazuje się, że samo umożliwienie spłaty bezpośrednio w walucie obcej (por. art. 69 ust. 3 oraz art. 75b pr.bank.) ma sens także w przypadku mechanizmu indeksacji skonstruowanego prawidłowo (element konkurencji między sprzedawcami waluty), a z drugiej strony nie rozwiązuje problemu dotyczącego określenia kursu, po którym przeliczona została kwota kredytu oddawana do dyspozycji kredytobiorcy.
15. Sąd Najwyższy zajmował się także wiele razy kwestią oceny umów kredytu denominowanego w walucie obcej (indeksowanego do takiej waluty) w świetle przepisów Prawa bankowego i związanych z tym konsekwencji (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18 oraz z 13 maja 2022 r., II CSKP 464/22).
16. Należy również podkreślić, że w uchwale z 28 kwietnia 2022 r. (III CZP 40/22, OSNC 2022, nr 11, poz. 109) Sąd Najwyższy jednoznacznie wyjaśnił, że postanowienie umowne uzależniające wysokość świadczenia od swobodnego uznania jednej ze stron jest sprzeczne z naturą (właściwością) stosunku prawnego. Jeżeli bank miałby w ten sposób określać wysokość własnego świadczenia (co występuje w przypadku kredytów denominowanych), takie zastrzeżenie godzi w istotę zobowiązania. Postanowienie oparte na schemacie „zapłacę tyle, ile będę chciał” nakazuje podać w wątpliwość rzeczywistą wolę zaciągnięcia zobowiązania. Z kolei postanowienie zezwalające wierzycielowi na swobodne określenie wysokości świadczenia drugiej strony oddaje tę stronę we władzę wierzyciela, który może dowolnie wpływać na jej sytuację ekonomiczną, odpowiednio kształtując wysokość świadczenia. Sprzeczność z naturą stosunku zobowiązaniowego w tym przypadku polega na wprowadzeniu do jego treści

elementu nadrzędności jednej ze stron i podporządkowania drugiej, co jest obce stosunkom zobowiązaniowym oraz stosunkom prywatnoprawnym w ogólności.

17. Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy stoi na stanowisku, że najistotniejsze dla rozstrzyganej sprawy problemy prawne były już wyjaśniane w orzecznictwie. W istocie wątpliwości i rozbieżności wskazane przez skarżącego są pytaniami o trafność stanowiska Sądu Apelacyjnego wyrażonego w związku z rozstrzygnięciem tej konkretnej sprawy i polemiką z tym stanowiskiem, związaną z zastosowaniem konkretnych przepisów prawa. Pozwala to na przyjęcie, że skarżącemu nie chodzi o wykazanie przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., a jedynie o poddanie zaskarżonego orzeczenia kontroli kasacyjnej.
18. Według Sądu Najwyższego, nie ma również innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).
19. Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, zaś stosownie do art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie obciążył powoda kosztami postępowania kasacyjnego.

(K.W.)

(r.g.)

